Özel Eğitim ve
Rehberlik Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

ÇOCUĞUNUZUN GELECEĞİNE NASIL KATKI SAĞLAYABİLİRSİNİZ?

GÜVENLİ İNTERNET KULLANIMI

AİLE EĞİTİM SERİSİ

Özel Eğitim ve
Rehberlik Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

İÇİNDEKİLER

- GİRİŞ
- ÇOCUĞUNUZA NASIL REHBERLİK EDEBİLİRSİNİZ?

1. BİLGİ SAHİBİ OLUN
2. İLGİLİ OLUN
3. ORTAK KULLANIM ALANLARI OLUŞTURUN.
4. GÜVENLİK TEDBİRLERİ ALIN.
5. BİLİNÇLİ HAREKET EDİN.
6. ÇOCUĞUNUZUN EKRANI SİZ OLUN.

AİLELERİN İNTERNET KULLANIMI KONUSUNDA ÇOCUKLARINI DESTEKLEMESİ VE KORUMASI İÇİN, İLKOKULDAN LİSEYE HER YAŞTAKİ ÖĞRENCİYE UYGUN OLAN PRATİK TAVSİYELER İÇEREN BU BROŞÜRÜN BASIM VE YAYIM HAKLARI T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA, YAYINDA YER ALAN İÇERİĞİN TÜM SORUMLUKLARI İSE YAZARLARA AİTTİR.

ANILAN KURUMUN İZNİ ALINMADAN YAYININ TÜMÜ, BÖLÜMLERİ YA DA TASARIMI MEKANİK, ELEKTRONİK, FOTOKOPİ, MANYETİK KAYIT YA DA BAŞKA YÖNTEMLERLE ÇOĞALTILAMAZ, BASILAMAZ, SATILAMAZ VE KAYNAK GÖSTERİLMEDEN ALINTI YAPILAMAZ.

AİLE EĞİTİM SERİSİ

GÜVENLİ İNTERNET KULLANIMI

DİJİTAL DÜNYADA AİLE KATILIMI

GİRİŞ

Günümüzün çocukları ve gençleri birçok yetişkinin büyüdüğü dünyadan farklı bir dünyada yetişiyorlar. Bilgi iletişim teknolojilerinin sürekli ve hızlı şekilde değiştiği ve yenilendiği bu dünyada, çocukların ve gençlerin teknolojiyi yoğun şekilde kullanmaları ve zamanlarının çoğunu çevrim içi olarak geçirmeleri nedeniyle ailelerin rolleri değişmektedir. Çocuklarına karşı olan temel ailevi sorumluluklarının yanı sıra aileler çocuklarına olumsuz internet alışkanlıkları edinmemeleri, teknolojiyi eğitimlerini destekleyici şekilde üretken ve uygun şekilde kullanmaları, dijital sınırlarda güvenli şekilde gezinmeleri, temel siber yaşam becerilerini edinmeleri ve sorumluluk sahibi küresel dijital vatandaşlar olarak yetişmeleri için rehberlik etmelilerdir.

Çocukların gelişimleri ve çağın gereklerine uyumları için çocukların İnternete erişimlerini yasaklamak etkili bir yöntem değildir. Önemli olan onların bir çok avantaji bulunan teknolojiyi ve İnterneti etkili, verimli, uygun ve sorumlu bir şekilde nasıl kullanabilecekleri konusunda yol gösterici olmaktır. Çocuklarınızın çevrim içi aktivitelerini takip etmeli, uygun seçimler yapmaları ve yaptıkları seçimlerin sonuçlarının farkına varmalarını sağlamalı, hem kontrol hem de nasihat eden olmalısınız.

> Nasıl ki çocuklarımıza karşıdan karşıya geçerken iki tarafa bakmayı, yüzmeyi, bisiklete binmeyi öğretiyorsanız, dijital dünyada güven içinde dolaşmaları için bilgi iletişim araçlarını ve İnterneti güvenli şekilde nasıl kullanabileceklerini de öğrenmeye ihtiyaçları var.

ÇOCUĞUNUZA NASIL REHBERLİK EDEBİLİRSİNİZ?

1. BİLGİ SAHİBİ OLUN

Teknoloji kullanımında uzman olmak zorunda değilsiniz, ancak çocuklarınızın kullandıkları teknolojiler ve deneyimleri hakkında bilgi sahibi olmalı ve bunlara aşina olmalısınız. Kendinizi İnternet hakkında eğitin. Teknoloji kullanımının olumlu ve olumsuz yanları hakkında bilgi sahibi olmalı ve bu konularda çocuklarınızda farkındalık oluşturmalısınız. İnternetin ve teknolojinin öğrenme için ne kadar kullanışlı ve ilgi çekici olduğunu vurgularken siber zorbalık gibi trajik sonuçlarına da değinmelisiniz.

"SADECE ÖĞRETEN DEĞİL, ÖĞRENEN DE OLUN!"

"Bizim zamanımızda böyle şeyler yoktu.", "Bizden geçmiş artık.", "Bizler böyle şeylerden onlar kadar iyi anlamıyoruz." gibi söylemlerle çocuklarınızı kendinizle kıyaslamayın. Çocuklarınızın kullandıkları teknolojiler, İnternetin güvenli bir şekilde kullanılması için neler yapabileceğiniz konusunda araştırma yapın ve okuyun. Çocuklarınıza kullandıkları teknolojiler hakkında sorular

sorun, onların çağı yakalamak ve kitle iletişim araçları konusunda sizin öğretmenleriniz olmasına müsaade edin.

2. İLGİLİ OLUN

- Çocuğunuzun çevrim içi faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olun.
- Çevrim içi faaliyetlerini kontrol edin, ne yaptığı ve neden yaptığı konusunda onlarla konuşun.

Çocuğunuzun çevrim içi faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olmanız gözetim yapmanızı, bu faaliyetler hakkında onunla konuşmanız ise bir takım sorunları çabuk şekilde tespit etmenize ve çözmenize imkân sağlar.

- Çocuğunuzun ziyaret ettiği siteler ve oynadığı oyunlara aşina olun.

"ÇOCUĞUNUZUN DİJİTAL DÜNYASINA KATILIN."

VİDEO 1

ÇOCUĞUM İNTERNETTE OYUN OYNADIĞI İÇİN ENDİŞELENİYORUM.

Bu siteler ve oyunlar hakkında bilgi edinin. Mümkünse bu oyunları siz de oynayın, içerikleri hakkında bilgi edinin. Çocuğunuzla hangi oyunları oynadığı ve bunları çevrim içi olarak kimlerle oynadığı hakkında konuşun. Oynarken yanında oturun. Oyunda şiddet ya da zararlı içerikler olmadığından, kullanılan dil ve görüntülerin çocuğunuzun yaşına uygun olduğundan emin olun.

- Çevrim içi arkadaşlarını tanıyın.
- Çocuğunuzla birlikte zaman zaman çevrim içi vakit geçirin.

3. ORTAK KULLANIM ALANLARI OLUŞTURUN.

—

- Çocuğunuzun İnternet erişiminde kullandığı araçları (bilgisayar, cep telefonu, tablet, dizüstü bilgisayar vb.) yatak odalarının dışında ortak kullanım alanında bulundurun. Tüm araçları görebileceğiniz bir yerde tutmanız özellikle küçük çocukların güvenliği için önemlidir.
- İnternette gezinmeyi öğrenin. Çocuğunuzun ziyaret ettiği siteleri sizde ziyaret edin.

VİDEO 2

ÇOCUĞUM SAATLERCE BİLGİSAYARIN BAŞINDA VAKİT GEÇİRİYOR. BU KONUDA NELER YAPABİLİRİM?

4. GÜVENLİK TEDBİRLERİ ALIN.

—

- İnternet filtrelerini ve gerekiyorsa aile kontrol uygulamalarını indirin. Bunları neden kullandığınızı açıklayın.
- Telefonunuza şifre/parola koyun.
- İnterneti ne zaman, nerede ve nasıl kullanacağına ilişkin birlikte kurallar koyun. Çevrim içi geçireceği süreyi çocuğunuzla birlikte belirleyin ve bu konuda esnemeyin.
- Çocuğunuzun çevrim içi ve dışı olduğu zamanlar ve aktiviteleri için sağlıklı bir denge oluşturun.
- Çevrim dışı sosyal ve sportif faaliyetlerin önemi hakkında çocuğunuzu bilgilendirin. Çevrim içi ve çevrim dışı harcanacak zamanın planlamasını çocuğunuzla birlikte yapın. Çevrim içi ve çevrim dışı neler yapılacağı konusunda bir aile planı oluşturun.
- Çocuğunuzun kullandığı şifre/parolaları sizinle paylaşmasını sağlayın. Bunun neden gerekli olduğunu ona açıklayın.

VİDEO 3

ÇOCUĞUM ELİNDEN TELEFONU HİÇ BIRAKMIYOR.TELEFON KULLANIMI KONUSUNDA NASIL SINIR KOYABİLİRİM?

5. BİLİNÇLİ HAREKET EDİN.

—

- Dijital teknolojiler ve onların etkileri hakkında konuşmalar yapmaya devam edin.
- Riskler ve alınabilecek güvenlik önlemleri hakkında konuşun. Çocuğunuzun bilinçli olmasına yardım edin. Çünkü sürekli başında olamazsınız. Amacınız çocuğa farkındalık kazandırmak olmalı.
- Çocuğunuza eleştirel düşünmeyi öğretin.
- Çocuğunuzun güvenli ve güvenilir web sitelerini ve uygulamaları belirlemesinde yardımcı olun. İçerikleri tıklarken, indirirken, yüklerken ve postalarken dikkatli olmaları konusunda onları teşvik edin.

VİDEO 4

ÇOCUĞUMUN İNTERNETTE OYUN OYNARKEN TEHLİKELİ İÇERİKLERLE KARŞILAŞMASIDAN KORKUYORUM. BU KONUDA NELER YAPABİLİRİM?

6. ÇOCUĞUNUZUN EKRANI SİZ OLUN.

—

- Çevrim içi davranışlarınızla ve teknoloji kullanımınız ile çocuğunuza örnek olun.
- Çocuklarınızla ilgili bilgileri ve fotoğrafları paylaşırken dikkatli olun.

ÇOCUĞUNUZA ŞU TAVSİYELERDE BULUNABİLİRSİNİZ:

—

1. Hoş olmayan mesajlara ve maillere yanıt vermemelisin.
2. Tanımadığın kişilerden gelen mesajları, mailleri açmamalısın; linklere tıklamamalısın.
3. Tanıdığın ya da tanımadığın kişi ya da kişilerden hoş olmayan mesajlar, mailler aldığında, kişiyi engellemeli, bana veya öğretmenine söylemelisin.
4. Çevrim içiyken okuduğun veya gördüğün bir şey hoşuna gitmediyse, seni rahatsız ettiyse bana veya öğretmenlerine söylemelisin.
5. Kendinle ve ailenle ilgili özel/kişisel bilgileri (adres, telefon numarası, kredi kartı numarası vb.), fotoğrafları paylaşırken dikkatli olmalısın. Çünkü paylaşılan her şey sonsuza kadar orada kalmakta, paylaştığın bilgiler kolaylıkla kopyalanabilmektedir. Paylaştığın bilgilerin çok az insana açık olduğundan emin olmalısın, çünkü bunların kimler tarafından görüntülenebileceğini bilemezsin.
6. Herhangi birisi senden kendinle ilgili kişisel bilgileri paylaşmanı ısrarla istiyorsa bana haber vermelisin.
7. Video oynatma yazılımı yüklemeni isteyen/gerektiren videoları indirmemelisin.
8. Yüz yüze nasıl davranıyorsan, çevrim içinde de aynı şekilde davranmalısın.
9. Güvenli şifreler oluşturmalı ve bunları kimseyle paylaşmamalısın.
10. İnsanlar çevrim içi olarak farklı davranıyor ya da kendilerini gizliyor olabilir. Bu nedenle tanımadığın kişilerle sanal iletişim kurmamalısın.
11. Herhangi bir içeriği indirmeden önce bana haber vermelisin.
12. Sosyal medya hesaplarını gizli tutmalı, gizlilik ayarlarını düzenli olarak kontrol etmelisin.
13. Başkalarının gizliliğine saygı göstermelisin. Başkalarına ait kişisel bilgileri ve fotoğrafları onların izni olmadan paylaşmamalısın, kişileri etiketlememelisin.
14. Sohbet odalarında tanıştığın kişilerle benden izin almadan ve kim olduklarını bilmeden buluşmamalısın.

UNUTMAYIN!

EN İYİ ÇEVRİM İÇİ GÜVENLİK STRATEJİSİ ÇOCUĞUNUZLA KONUŞMAKTIR.

Günümüzde çevrimiçi dünyanın, çocukların ve gençlerin sosyal hayatlarının önemli bir parçası haline geldiği aşikardır.

Aileler çocukların bu alandaki güvenliğini sağlamak için; internet kullanımını yasaklamaktan ziyade iletişim teknolojileri konusunda bilgi sahibi olmalı, kontrolü elden bırakmamalı ve çocuklarına bu konuda empati ile yaklaşmalıdırlar.

Çocuğunuzun her türlü konuda, karşılaştığı herhangi bir sorunu sizinle rahatlıkla paylaşabileceğini ve sizden yardım alabileceğini bilmesi gerekir.

ÇOCUĞUNUZUN DAVRANIŞLARINDAKİ AÇIKLAYAMADIĞINIZ, ANİ DEĞİŞİKLİKLERİ TAKİP EDİN.

—

Çocuğunuz;

1. Sosyal etkinliklere ve spora daha az zaman ayırmaya başladıysa,
2. Okul başarısı düştüyse,
3. Yorgunluk, uyku bozukluğu, baş ağrısı, göz yorgunluğundan şikâyet ediyorsa,
4. Yeme alışkanlığında değişiklik olduysa,
5. Kişisel bakımı azaldıysa,
6. Belirli web sitelerine ve oyunlara takıntılı hale geldiyse,
7. Çevrim içi etkinliklere ara vermesi istendiğinde aşırı derecede kızgın oluyorsa,
8. Bilgisayardan uzak durduğunda kaygılı ve asabi oluyorsa,
9. Arkadaşlarından ve ailesinden uzaklaşmaya başladıysa,

Çocuğunuz bu davranışları sergilediğinde onu yargılamak yerine sebebini anlamaya çalışın. Gerekirse bir uzmandan yardım isteyin.

VİDEO 5

AŞIRI İNTERNET KULLANIMI ÇOCUĞUMUN GELİŞİMİNİ NASIL ETKİLER?

ÇOCUĞUNUZUN GELECEĞİ İÇİN GELİN BİRLİKTE ÇALIŞALIM!

AİLE EĞİTİM SERİSİ

ÇOCUĞUNUZUN GELECEĞİNE NASIL KATKI SAĞLAYABİLİRSİNİZ?

Detaylı bilgi ve iletişim için:

https://www.meb.gov.tr

adresini ziyaret edebilirsiniz.

Özel Eğitim ve **Rehberlik** Hizmetleri Genel Müdürlüğü